

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/61/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222202054
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8222202054.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD., v spore žalobcu: P. P. P., X., Q. Q. O. I. X, XXX XX B. B., konajúceho podľa uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 31K/25/2022 zo dňa 9.3.2023 do ustanovenia nového správcu konkurznej podstaty úpadcu Silverside, a.s., so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560, právne zastúpeného: VIVID LEGAL, s.r.o., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915, proti žalovanej: T. G., Z.. XX.XX.XXXX, B. Š. Č. X, XXX XX Š. Č., o zaplatenie 1.041,94 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 851,92 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11,52 eur od 23.2.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.3.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.4.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.5.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.6.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.7.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.8.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.9.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.12.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.1.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.2.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.3.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.4.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.5.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.6.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.7.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.8.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.9.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.10.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.11.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.12.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.1.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.2.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.3.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.4.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.5.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.6.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.7.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.8.2022 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.9.2022 do zaplatenia, zo sumy 260 eur od 1.10.2022 do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručanou Okresnému súdu Bardejov dňa 31.10.2022 domáhal, aby súd uložil žalovanej zaplatiť mu sumu istiny 1.041,94 eur, sumu zmluvných úrokov 459,50 eur, sumu zmluvnej pokuty 167,75 EUR, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 364,46 eur od 1.10.2022 do zaplatenia, zákonný úrok vo výške 5 % ročne zo súm omeškaných splátok úveru, a nahradiť mu trovy konania.

2. Podanie návrhu odôvodnil tým, že je správcom konkurznej podstaty úpadcu - spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze, na majetok ktorej bol uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.09.2022, sp. zn. XXX/XX/XXXX vyhlásený konkurz. Uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 zo dňa 29.09.2022. Žalovaný je fyzická osoba, ktorej žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo (variabilný symbol) XXXXXXXXXX uzavretej dňa XX.XX.XXXX medzi žalobcom a žalovaným (ďalej len „zmluva“) poskytol spotrebiteľský úver nasledovne: istina: vo výške 1200,00 eur (článok II. Zmluvy), zmluvný úrok vo výške: 19,23 % p.a. (článok II. Zmluvy) (ďalej len „úver“). Žalovaný úver k dnešnému dňu nesplatil. Dňa 29.09.2022 bolo v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 pod číslom A. zverejnené uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.09.2022, sp. zn. XXX/XX/XXXX (ďalej len „Uznesenie o vyhlásení konkurzu“), ktorým Okresný súd Bratislava I vo výroku I. rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze. Žalobca na základe zmluvy poskytol žalovanému úver. Žalovaný sa zaviazal splácať úver prostredníctvom pravidelných mesačných splátok vo výške 31,28 eur. Žalovaný sa dostal so splácaním úveru do omeškania. Žalobca upomienkou č. 1 zo dňa 29.05.2019 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle Sadzobníka poplatkov žalobcu a súčasne upozornil žalovaného, že si žalobca uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Dňom vyhlásenia konkurzu k splatnosti všetkých nesplatených pohľadávok a záväzkov úpadcu. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že nakoľko bolo uznesenie o vyhlásení konkurzu zverejnené v Obchodnom vestníku SR dňa 29.09.2022, účinok zosplatenia nastal dňa 30.09.2022 ex lege. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním úveru: Žalobca má právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % p.a. z dlžnej sumy nezaplatennej splátky úveru od prvého dňa omeškania (článok IX. zmluvy), žalobca má právo na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. z dlžnej sumy zosplateného úveru od prvého dňa omeškania (článok II. Zmluvy), Žalobca má právo na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. z dlžnej sumy nezaplatennej splátky úveru od prvého dňa omeškania (článok II. Zmluvy). Žalobca uplatňuje voči žalovanému nárok na zaplatenie: istiny (celková výška dlžnej istiny úveru) vo výške 1041,94 eur, zmluvných úrokov vo výške: 19,23 % ročne (článok II. Zmluvy), t.j. celkovo vo výške 459,50 eur, zmluvnej pokuty vo výške: 10 % p.a. zo sumy vo výške 364,46 eur² od 01.10.2022 do dňa podania žaloby, zmluvnej pokuty vo výške: 10 % p.a. zo sumy vo výške 364,46 eur² od 01.10.2022 do dňa podania žaloby, zmluvnej pokuty vo výške: 10 % p.a. zo súm omeškaných splátok úveru nasledovne: zo sumy 31,28 eur od 23.11.2019 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.12.2019 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.1.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.2.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.3.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.4.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.5.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.6.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.7.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.8.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.9.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.10.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.11.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.12.2020 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.1.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.2.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.3.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.4.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.5.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.6.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.7.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.8.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.9.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.10.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.11.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.12.2021 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.1.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.2.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.3.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.4.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.5.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.6.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.7.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.8.2022 do dňa podania žaloby, zo sumy 31,28 eur od 23.9.2022 do dňa podania žaloby, zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 31,28 eur od 23.11.2019 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.12.2019 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.1.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.2.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.3.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.4.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.5.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.6.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.7.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.8.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.9.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.12.2020 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.1.2021 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.2.2021 do zaplatenia, zo sumy 31,28 eur od 23.3.2021 do zaplatenia, zo

sumy 31,28 eur od 23.4.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.5.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.6.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.7.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.8.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.9.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.10.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.11.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.12.2021 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.1.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.2.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.3.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.4.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.5.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.6.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.7.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.8.2022 do zaplataenia, zo sumy 31,28 eur od 23.9.2022 do zaplataenia.

3. Žalovanej bola žaloba doručená dňa 16.12.2022, avšak k žalobe sa nevyjadřila.

4. Na výzvu súdu žalobca v podaní zo dňa 22.11.2022 uviedol, že žalovaná doteraz uhradila 384,08 eur, z čoho 384,08 eur zarátaných na istinu, 158,06 eur bolo zarátaných na zmluvný úrok, 3 eur ako poplatok za vystavenie listinnej upomienky, 2,05 eur na úrok z omeškania, 3,67 eur na zmluvnú pokutu. Zo strany žalobcu nedošlo k uplatneniu nároku na vykonávanie zrážok zo mzdy, pretože podľa zamestnávateľa žalovanej, žalovaná nedisponovala dostatočným mesačným príjmom nato, aby jej mohli byť vykonávané zrážky zo mzdy. Žalobca si uplatňoval zmluvnú podmienku týkajúcu sa zmluvnej pokuty z toho dôvodu, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá v rovnakom časovom období ako zmluva, o ktorej rozhodoval Okresný súd Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn.: 5Csp/99/2018 v spojení s konaním vedným na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn.: 9CoCsp/23/2020. Žalobca tak nemohol predpokladať, že Okresný súd Vranov nad Topľou určí dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto nebolo v jeho možnostiach vopred upraviť formulárové znenie zmlúv. Žalovaná prostredníctvom žiadosti žalobcovi poskytla nasledovné údaje, hlavný zdroj príjmu, špecifikovaný nasledovne: zamestnaný - pracovná zmluva (robotníčka), priemerný čistý mesačný príjem - XXX,XX M.. Výdavky spotrebiteľa, špecifikované nasledovne: minimálne výdavky - 205,07 eur, dopytované výdavky - 0,00 eur. Informácie o zrážkach zo mzdy realizovaných voči žalovanému a o prípadnej rozhodcovskej zmluve, ktorej zmluvnou stranou by bol žalovaný - neuvedené. Zhrnutie týkajúce sa príjmov a výdavkov spotrebiteľa, v nasledovnom rozsahu: spoločné príjmy spotrebiteľa - 373,67 eur, spoločné výdavky spotrebiteľa - 205,07 eur, voľné zdroje spotrebiteľa - 33,58 eur.

5. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa dňa 2.3.2023 dostavil iba právny zástupcu žalobcu, preto súd prejednal vec v neprítomnosti žalobcu a žalovanej, pričom vykonal dokazovanie oboznámením sa postupom podľa § 204 CSP s podaniami strán sporu a listinnými dôkazmi, a to: žaloba na č.l. 1-5, platobná disciplína na č.l. 6-7, sadzobník poplatkov na č.l. 8, upomienka na č.l. 9, doručka na č.l. 10, zmluva o spotrebiteľskom úvere na č.l. 11-15, uznesenie o ustanovení správcu na č.l. 16, uznesenie o vyhlásení konkurzu na č.l. 17-18, výzva na č.l. 28, vyjadrenie žalobcu na č.l. 30-33, zmluva o bežnom účte na č.l. 34-35, oznámenie na č.l. 36, žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru na č.l. 37-38, výplatné pásky na č.l. 39-40, prehľad transakcii na č.l. 41, správa na č.l. 42, správa z registra insolventii na č.l. 43, správa centrálného registra exekúcií na č.l. 44, správa z registra - CRIF-bank na č.l. 45-46, preukaz poistenca na č.l. 47, kópia občianskeho preukazu na č.l. 48, dohoda o zrážkach zo mzdy na č.l. 49-50, potvrdenie na č.l. 50, ako aj ostatný obsahom spisu.

6. Na pojednávaní súd ďalej zisťoval, akým spôsobom bola overovaná bonita žalovanej, pokiaľ z výplatnej pásky za mesiac 9/2018, teda bezprostredne predchádzajúci dňu poskytnutiu úveru bol príjem žalovanej XXX,XX eur v čistom a zároveň podľa výpisu úverov (čl. 42 spisu) mala mať ďalšie úvery spolu vo výške 101,30 eur (85 eur výdavky na splátky pôžičky a 16,30 eur výdavky na splátky pôžičky) a životnému minimu, avšak právny zástupca žalobcu sa k uvedenej skutočnosti bližšie nevyjadřil.

7. Žalobca a žalovaná uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 1.200 eur. Žalovaná sa zaviazala tento úver splatiť v 60 mesačných splátkach vo výške 31,28 eur splatných 22. deň v mesiaci s dátumom splatnosti prvej pravidelnej splátky 22.11.2018 a termínom konečnej splatnosti úveru 22.10.2023. Celkovo žalovaná podľa platobnej disciplíny k zmluve o spotrebiteľskom úvere uhradila 384,08 eur. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá úroková sadzba úveru 19,23 % ročne (p.a.), RPMN bola 20,88 %, priemerná RPMN bola 14,64 %.

8. Podľa čl. IV - Podmienky pre uplatňovanie úrokovej sadzby Dohodnutá úroková sadzba sa nemení po celý čas splácania úveru (fixná úroková sadzba). Vyčerpaný úver sa úročí na základe fixnej úrokovej sadzby až do jeho úplného splatenia.

9. Podľa čl. IX - Upozornenie na následky nesplácania bod 1. - 6. ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Dlžník berie na vedomie, že v prípade omeškania dlžníka s úhradou peňažného záväzku dlžníka vzniknutého z tejto zmluvy, vzniká veriteľovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania podľa ust. § 517 Občianskeho zákonníka. Výška úrokov z omeškania ku dňu podpisu tejto zmluvy predstavuje sadzbu uvedenú v článku II bod 2. Zmluvy. Výška sadzby úrokov z omeškania sa ku dňu omeškania dlžníka so splácaním svojich peňažných záväzkov môže zmeniť. Sadzba úrokov z omeškania bude v prípade vzniku omeškania dlžníka vypočítaná podľa pravidiel upravených v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení. Zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmú presahovať maximálnu výšku stanovenú nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. v platnom znení, t.j. priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.: za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Ak tieto sankcie za omeškanie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, nasledujúce sankcie za omeškanie od nasledujúceho dňa nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Ak sa dlžník dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek pravidelnej splátky alebo jej časti podľa tejto zmluvy po dobu dlhšiu ako tri mesiace, veriteľ má právo vyhlásiť okamžitú splatnosť všetkých splátok, ktoré sa podľa zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti a požadovať ich úhradu (tzv. zosplatenie úveru). Toto právo môže veriteľ uplatniť, ak dlžník bol písomne vyzvaný na úhradu omeškanej pravidelnej splátky s upozornením na právo veriteľa vyhlásiť zosplatenie úveru. Toto upozornenie sa dlžníkovi doručí v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením uvedeného práva veriteľa. V prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplatenie úrokov z omeškania vo výške určenej spôsobom podľa článku IX. Bod 1. Zmluvy a právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2. tohto článku sa použije rovnako. Veriteľ upozorní dlžníka na omeškanie s úhradou pravidelnej splátky dohodnutej v zmluve v lehote jej splatnosti písomne alebo formou krátkej textovej správy (SMS), a to najneskôr do 15 dní od dňa splatnosti pravidelnej splátky. Ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním svojich záväzkov podľa tejto zmluvy, veriteľ oznámi vznik omeškania a jeho trvanie do elektronického registra údajov o spotrebiteľských úveroch vedeného podľa príslušných právnych predpisov.

10. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. XXK/XX/XXXX zo dňa 4.10.2022 plynie, že do funkcie správcu úpadcu Silversie, a.s. so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560 bol ustanovený P. P. P., so sídlom kancelárie Horné záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica.

11. Z uznesenia Okresného súdu Bratislava sp. zn. XXK/XX/XXXX zo dňa 9.3.2022 plynie, že súd odvolal P. P. P., X.. so sídlom kancelárie: Horné záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica, zn. správcu: 1680 z funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu: Silverside, a.s., so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560 a zároveň uložil odvolanému správcovi, P. P. P., X.. so sídlom kancelárie: Horné záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica, zn. správcu: 1680, vykonávať činnosti súvisiace s výkonom funkcie správcu, najmä činnosti týkajúce sa správy a ochrany majetku, ktorý podlieha konkurzu, až do ustanovenia nového správcu.

12. Z upomienky č. 1 zo dňa 29.5.2019 vyplýva, že veriteľ vyzval dlžníka na úhradu dlžnej sumy vo výške 34,38 eur s tým, že nebola uhradená splátka splatná dňa 22.5.2019 a poplatok za 1. listovú upomienku bol 3 eur. Žalovaná prevzala upomienku dňa 3.6.2019.

13. Z platobnej disciplíny vyplýva, že žalovaná uhradila sumu celkovo 384,04 eur.

14. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon

o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 1 ods. 8 zákona o spotrebiteľských úveroch ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

16. Podľa § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,5a) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

18. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) odplatu podľa osobitných predpisov,18aa)

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,^{18b)}
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.^{18aa)}

20. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

21. Podľa § 11 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch ak osoba bez povolenia poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, uzatvorená zmluva je neplatná. Ak vznikne spotrebiteľovi povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie, osoba podľa prvej vety je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, ak by neexistoval dôvod

neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere; tým nie je dotknuté právo zmluvných strán dohodnúť sa na dlhšej lehote na vrátenie poskytnutého finančného plnenia a právo spotrebiteľa vrátiť poskytnuté finančné plnenie naraz alebo v splátkach v lehote kratšej, ako bola dohodnutá v zmluve podľa prvej vety.

22. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

24. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

25. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

26. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

27. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

28. Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

29. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

30. Súd je toho názoru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX, ktorú žalobca považuje za základ, od ktorého odvodzuje svoj nárok, je zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ

má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

31. V konaní bolo preukázané, že žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 1.200 eur a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 60 splátkach vo výške 31,28 eur mesačne. Z predložených listinných dokladov mal súd ďalej za preukázané, že žalovaná v prospech žalobcu uhradila finančné prostriedky podľa platobnej disciplíny zo dňa 11.10.2022 vo výške 384,08 eur. Taktiež bolo preukázané, že úver bol žalobcom zosplatnený vyhlásením konkurzu na spoločnosť Silverside, a.s.

32. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“)).

33. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci H.T. U. M. Q. T. J. F. S. (C-240/98) a medzi Q. M. Q. T. P. F.. Q. T. X. T. Q., spojené prípady C-240/98 a C-244/98 je vyvoditeľná obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krátko zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti, brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

34. Súd preskúmal na základe uvedeného predloženu zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predovšetkým v jej časti dohodnutého úroku, pričom po jej posúdení musel konštatovať, že spotrebiteľský úver medzi žalobcom a žalovanou je potrebné posúdiť ako bezúročný (nižšie v odôvodnení rozhodnutia aj pre nedostatočné skúmanie bonity žalovanej) a zmluvu v časti dohody o úrokoch vyhodnotiť ako neplatnú.

35. Pokiaľ sa jedná o úrok, ten mal byť medzi stranami sporu dohodnutý vo výške 19,23 % ročne. Súď pomeriaval výšku úrokovej sadzby uvedenej a dohodnutej v zmluve vo výške 19,23 % a výšku úrokovej sadzby z úverov obdobných v rozhodnom období na internetovej stránke Národnej banky Slovenska a zistil, že výška pri obdobných úveroch v rozhodnom období bola 5,28 % ročne. Dohodnutá výška v danom prípade predstavuje skrátka niekoľko násobok výšky úrokovej sadzby, za ktorú poskytovali banky úvery v rozhodnom čase, teda v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na taký výrazný nepomer presahujúci viac ako 3 násobok výšky úrokovej sadzby pri obdobných úveroch v rozhodnom období bankami je podľa názoru súdu dohoda o úroku v rozpore s dobrými mravmi a preto v zmysle citovaných zákonných ustanovení je táto časť zmluvy neplatná. Z neplatnej dohody nemôže vzniknúť právo na plnenie.

36. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krátko zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

37. Súď na podporu svojej argumentácie poukazuje na právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu vyššej inštancie týkajúcu sa posudzovania úrokov z úveru rozporných s dobrými mravmi - viď napr.

rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014. Vo vyššie uvedenom rozhodnutí tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V tejto veci sa tak dialo niekoľko násobne viac.

38. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi stranami predstavuje 19,23 %, pričom úroky pri porovnateľných úveroch poskytované bankami v rozhodnom období boli 5,28 %. Ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážností za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ (viď rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/151/2013-63 zo dňa 25.09.2013). Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľa; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“ „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností.

39. Vzhľadom na spomenuté závery súd považoval dohodu o úrokoch vo výške 19,23 % za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a súd takto dohodnutú odplatu považoval aj za neprimeranú v zmysle § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka.

40. Súd má za nepochybné (žalobcovi musí byť zrejmé aj z iných konaní, ako aj vychádzajúc z ustanovenia § 7 ods. 15 zákona o spotrebiteľských úveroch, že je jeho povinnosťou preukázať skúmanie bonity spotrebiteľa pri poskytovaní úveru), že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by veriteľa skutočne zaujímala bonita žalovanej, keď ho zaujímali len príjmy aj to nedostatočne zohľadnené. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyseľnosti žalovanej, súd prvej inštancie považuje aj ľahkomyseľnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca využil takúto ľahkomyseľnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver (viď podporné odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/3/2011).

41. Je nedôvodnené pri zistených skutkových okolnostiach predpokladať, že veriteľ s odbornou starostlivosťou posudzoval príjmové a výdavkové pomery žalovanej, jej bonitu, zvýrazniac, že žalovaná mala v mesiaci bezprostredne predchádzajúcom poskytnutiu úveru príjem XXX,XX eur v čistom a zároveň len lustrované výdavky v sume 101,30 eur (úvery so splátkami 85 eur a 16,30 eur), nehovoriac o ďalších výdavkoch, ktoré vôbec zisťované neboli, ako aj berúc v úvahu skutočnosť, že zostatok nezodpovedal ani životnému minimu v tom čase (životné minimum v roku 2018 bolo vo výške 205,07 eur mesačne).

42. Právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal výdavky žalovanej. Nezisťoval, aké výdavky má spojené s ubytovaním (pričom je všeobecne zrejmé, že pri stupňujúcich sa výdavkoch na ubytovanie, taktiež musí z niečoho žiť, teda mať výdavky na stravovanie, ošatenie, záľuby, atď.), stravovaním, platbami za mobilný telefón, internet, a ďalšie. Podľa názoru súdu vnímanie veriteľa pri posudzovaní bonity žalovanej bolo bez náležitej odbornej starostlivosti, pričom vôbec nezohľadňovalo individuálne

pomery žalovanej a jej výdavky, ktoré právny predchodca vôbec neskúmal, keďže je zrejmé, že žalovaná mala v čase poskytovania úveru dlh, rovnako tak má výdavky.

43. Žalobca nepreukázal, že by veriteľa skutočne zaujímala bonita žalovanej, keď ho v konečnou dôsledku dostatočne nezaujímali ani jej príjmy, ich výška a stabilita (sám uvádza, že nemala dostatok finančných prostriedkov ani na zrážky zo mzdy). Je zrejmé, že veriteľ si povinnosť skúmať bonitu žalovanej splnil len formálne, pričom v nej nezohľadnil poriadne nielen príjmy, ale vôbec nezohľadnil náklady žalovanej, nehovoriac o tom, že taká významná finančná inštitúcia musí a musela mať vedomosť o negatívnom vývoji najmä koeficientu rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností nielen v čase uzatvárania zmluvy. Tu treba pripomenúť odbornú starostlivosť dodávateľa, pričom nemožno vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. „Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením žalovaného, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie výdavkov žalovaného, hoci to zákon jasne vyžadoval. Vzhľadom aj na uvedené, aj výšku príjmu uvedenú v zmluve nezodpovedajúcu predloženým výplatným dokladom, a tomu, že vôbec neboli zisťované výdavky žalovaného, má súd za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyiac predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

44. V danom prípade súd nemohol prehliadnuť skutočnosť, že veriteľ postupoval nedbanlivo, ak dostatočne neoveril životné náklady, dlhy žalovanej, údaje o príjmoch a ich stabilite a koeficient rastu životných nákladov (viď napr. Správa Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny a oznámenie o výške životného minima zo dňa 1.7.2017 zverejnené na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/zivotne-minimum/vyska-zivotneho-minima-od-1-jula-2017.html>, <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/zivotne-minimum/>).

45. Z reportu, ktorý predložil žalobca je zrejmé, že bonita žalovanej bola spornou (výška príjmu za posledný mesiac XXX,XX eur, ďalšie dva úvery, preto o to viac mali právneho predchodcu zaujímať výdavky žalovanej.

46. Súdu aj z vlastnej rozhodovacej činnosti je známe, že spotrebiteľia berú ďalšie úvery, aby splatili predchádzajúce úvery. Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľkoročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality spotrebiteľa splatiť úver za podmienok vopred stanovených žalobcom, ktoré až na výšku úveru žalovaná nemohla nijako ovplyvniť (štandardná formulárová zmluva). Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyselnosti spotrebiteľa.

47. Povinnosť súdu z úradnej moci preskúmať či veriteľ posúdil bonitu spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/2018 zo záverov ktorého vyplýva, že články 8 a 23 Smernice európskeho parlamentu a rady 2008/48/Es sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinností stanovenej v článku tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa vyvodit' dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne.

48. Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa má vykladať tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti

(rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 3Co/53/2019, 22Co/107/2018, 7Co/126/2016 a 12Co/107/2019).

49. Citujúc rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020: „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“ Podobne v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn. 3Co/153/2019 je ohľadom nutnosti náležite posúdiť bonitu spotrebiteľa, súd druhej inštancie uvádza: „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciu cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

50. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovanej v zmysle § 11 ods. 2 druhej vety zákona o spotrebiteľských úveroch v kontexte s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

51. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

52. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

53. Podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

54. Úver vo výške 1.200 eur súd považoval za bezúročný, pričom z uvedeného dôvodu vypočítal splátky na sumu 20 eur/ splátka nasledovne: poskytnutý 1200 eur/60 splátok predstavuje sumu 20 eur na splátku. Keďže poskytnutý úver sa považuje za bezúročný, súd priznal žalobcovi iba zostatok istiny úveru v sume 851,92 eur, čo predstavuje rozdiel medzi skutočne poskytnutým úverom 1.200 eur a výškou vkladov žalovanej v sume 348,08 eur. Žalovaná zaplatila celkovo sumu 348,08 eur, teda uhradila v celom rozsahu 17 splátok splatných od 22.10.2018 do 22.2.2020 po 20 eur a čiastočne 18. splátku splatnú dňa 22.3.2020 v sume 8,08 eur. Následne pokiaľ ide o úroky z omeškania žalobca žiadal úroky z omeškania z jednotlivých splátok. Z priznanej istiny 851,92 eur preto súd postupom podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. priznal žalobcovi aj požadovaný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne a to odo dňa nasledujúceho po splatnosti neuhradených splátok úveru, resp. zosplatenia úveru, t.j. zo sumy 11,52 eur od 23.2.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.3.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.4.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.5.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.6.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.7.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.8.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.9.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.12.2020 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.1.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.2.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.3.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.4.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.5.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur od 23.6.2021 do zaplatenia, zo sumy 20 eur

od 23.7.2021 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.8.2021 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.9.2021 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.10.2021 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.11.2021 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.12.2021 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.1.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.2.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.3.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.4.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.5.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.6.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.7.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.8.2022 do zaplataenia, zo sumy 20 eur od 23.9.2022 do zaplataenia, zo sumy 260 eur (13 splátok zosplatených dňa 1.10.2022 - 13 x 20 eur) od 1.10.2022 do zaplataenia.

55. Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

56. Ešte záverom v súvislosti s požadovaným nárokom žalobcu na zaplataenie zmluvnej pokuty súd poukazuje na §53a Občianskeho zákonníka a s tým súvisiacu skutočnosť, že žalobca je v prípade vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve povinný sa zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, rovnako tak domáhania sa nárokov z neprijateľných zmluvných podmienok.

57. Z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5 Csp/99/2018 zo dňa 10.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 CoCsp/23/2020 zo dňa 29.4.2021 plynie, že nimi bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvných podmienky veriteľa Silverside, a.s. v zmluve so spotrebiteľom v obdobnom prípade nasledovne: „Súd určuje, že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení : „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“ a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení : „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.“

58. Vychádzajúc z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka v obdobnom prípade strán sporu, kde na jednej strane vystupuje veriteľ a na druhej spotrebiteľ s využitím rovnakej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve (článok IX body 1,4 spotrebiteľskej zmluvy) možno konštatovať, že veriteľ si v tomto prípade v rozpore s ustanovením § 53a Občianskeho zákonníka uplatňuje nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Porušenie tejto povinnosti zo strany dodávateľa nemôže viesť k inému záveru len k zamietnutiu žaloby.

59. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

60. Súd poukazuje, že Súdny dvor judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky (spojené prípady C-240 až C-244/98). Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduchá záležitosť. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu posudzovanej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu a ii; čl. 4 ods. 1 smernice).

61. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offio súdnej kontroly. Je síce pravdou, že súdny dvor zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 A.Š.), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd. Vo veci A. išlo o veci mimosúdneho

postihovania majetku spotrebiteľov bez posúdenia veci súdom a o obavu z nerešpektovania princípov primeranosti a rozhodovania podnikateľov o výkone záložného práva pod vplyvom zisku.

62. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru súdu je povinný ex offa reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 smernice.

63. Ak má byť dôvodom nevykonanie ex offa súdnej kontroly podľa odvolateľa princíp vyššej právnej sily a prednostná záväznosť nariadenia, tak súd pripomína, že práve z dôvodu princípu vyššej právnej sily má prednosť princíp verejného poriadku. Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku teda vždy za každých okolností (porov. C-76/10 X., bod 50, 51).

64. Je tiež dôležité poznamenať, že ide o základné konanie pred súdom (nachádza sa právo). Tým sú dané predpoklady na to, aby sa veriteľovi nepriznalo plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Postačí aplikovať princípy práva. Navyše tým, že súd v procese podľa nariadenia neprizná plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, nijako neobmedzí účinok, ktorý sleduje nariadenie. Proces podľa nariadenia je osobitným špecifickým konaním s posilnením zásady koncentrácie a odvolací súd si nemyslí, že by tvorca nariadenia vychádzal z premisy, že pri tomto druhu procesu neplatia závery judikatúry súdneho dvora k čl. 6 smernice.

65. Smernica č. 2005/29 o nekalých obchodných praktikách výslovne reguluje pôsobenie aj na vzťahy po zániku zmluvy. Podľa článku 3.1 táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu. Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.

66. Na podporu argumentácie súd odkazuje aj na ďalšie obdobné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/7/2020.

67. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré žalobca uviedol v žalobe a vo vyjadreniach. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom spočíva na strane sporu. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou konania. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistených a vykonaných dôkazov. Veriteľ si v tomto prípade uplatňuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z neprijateľnej podmienky, preto porušenie tejto povinnosti nemôže viesť k inému záveru len k zamietnutiu žaloby aj v časti zmluvnej pokuty.

68. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

69. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

70. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

71. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

72. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti, teda petitu a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech v konaní iba vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana sporu, ktorá mala plný úspech vo veci má nárok na náhradu trov všetkých účelne vynaložených trov proti druhej strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana sporu nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech, t.j. každá strana je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Napriek uvedenému súd zástava názor,

že úlohou súdu nie je len mechanicky rozhodovať o náhrade nákladov podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov. Súdu priamo zo zákona vyplýva povinnosť pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať i (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. V žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa ho nedotkne.

73. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. Súd poznamenáva, že ustanovenie § 257 CSP (predtým § 150 ods. 1 O.s.p.) predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

74. Súd sa teda zaoberal aj možnou aplikáciou ustanovenia § 257 CSP s tým, že podľa jeho názoru prejednávaný prípad vykazuje existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, nakoľko v danej spotrebiteľskej veci boli voči spotrebiteľovi uplatnené nároky na plnenia v rozpore s dobrými mravmi, resp. použitie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Napriek tomu, že veriteľ vedel o právoplatne vyslovene neprijateľnej zmluvnej podmienke aj tak si uplatňuje opakovane tieto nároky z už súdmi právoplatne vyslovene neprijateľnej zmluvnej podmienky až do rozhodovania súdu (v rozpore s § 53a Občianskeho zákonníka), čo bez akýchkoľvek pochyb predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je dôvodné náhradu trov konania žalobcovi nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.